

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

ב.

עין משפט
גור מצוה

(א) [עין תוס' לעיל י"ט ד"ה
שבועות כ"ו ורמיהו,
(ג) נדריים י"ד, (א) נמנדר
לן.]

רבינו חננאל

אכילנא משמע. ופרקי
אביי מתני' דנדרים
במסברין בו לכול. ואמר
שבועה שאוכל לך כלומר
שבועה אם אוכל לך
דמשמע לא אכילנא
לך הוא. ומתני' בשאין
מסברין בו דרייק לישניה
כמשמעה. רב אשי
אמר תני במתני' דתני
לה במסכת נדרים שאי
אוכל דמשמע אני אוכל.
ואמרין הא לא אצטרך
(א) קמ"ל. אצטרך מהו
דרייק. ואוכל הוא קמ"ל
שאני אוכל לך: תרי
מבטא שבועה איסור
שבועה. אסור איסור
כו. תריצה אביי הכי
מבטא שבועה. פ' תרי
מבטא שבועה. פ' תרי
כגון שנשבע שלא יאכל
בשר זה. וחזר ואמר זה
הפט על כזה הבשר.
אסור איסור כגון שהתפיס
עוד דגים על אותה
הפט שהתפיסה בכשר.
ואמר אם אתה אומר
מתפיס שבועה כמוציא
שבועה מפי' דמי חייב
ואם היו תהיה לאיש
ונדרה עליה או מבטא
שפתיה. ואילו שבועה
אכילנא כו. תני
דכתיב או נפש כי תשבע
לבטא בשפתים ש"מ
במאי אסרה במבטא:
רבא אמר לעולם מתפיס
בשבועה לאו כמוציא
שבועה מפיו הוא. והכי
קתני מבטא שבועה. אסור
שבועה. אסריה דאסר
הטילו הכתוב בין נדר
לשבועה דכתיב ואם בית
אישה נדרה או אסרה
אסר על נפשה בשבועה.
הוציא זה האיסור מפיו
בלשון נדר. הרי הוא נדר.
בלשון שבועה הרי הוא
שבועה. מתפיס בשבועה
אביי אמר כמוציא
שבועה מפיו הוא.
רבא אמר לאו כמוציא
שבועה מפיו הוא.
ומתבין עליה ופרקי הכי

(א) נראה דל"ל לא אצטרך
למשמעין ומשני דאצטרך
מהו דתמיה ורי.

מסברין. מפליגין: מהני' בשאין מסברין. נ. הלך שאוכל דקא
אכילנא הוא: רב אשי אמר תני. צרייתא שבועה שאי אוכל
לך: דאיתקל. נכסל ולא נחיון לומר שאי: איסור שבועה. מפרש
לקמיה: איסור איסור. איתקל של איסור מה הוא: אם אסר אומר

מסברין בו לאכול מתניתין בשאין מסברין
בו לאכול (א) ברייתא במסברין בו לאכול
וקאמר לא אכילנא ולא אכילנא דכי קא
משתבע הכי קאמר שבועה שלא אוכל לך
רב אשי אמר "תני שבועה שאי אוכל לך
אי הכי מאי למימרא מהו דתימא לישניה
דאיתקיל ליה קמ"ל: ת"ר מבטא שבועה
איסור שבועה איסור איסור אם אתה אומר
איסור שבועה חייב ואם לאו פטור אם
אתה אומר איסור שבועה והא אמרת איסור
שבועה הוא אמר אביי ה"ק מבטא שבועה
איסור מיתפס בשבועה איסור איסור אם
אתה אומר מיתפס בשבועה כמוציא
שבועה מפיו דמי חייב ואם לאו פטור
וממאי דמבטא שבועה דכתיב יאו נפש
כי תשבע לבטא בשפתים איסור נמי
דכתיב כל נדר וכל שבועת איסור אלא
ממאי דאיסור מיתפס בשבועה הוא דכתיב
או אסרה אסר על נפשה בשבועה מבטא
נמי הכתיב ילכל אשר יבטא האדם
בשבועה אלא אמר אביי מבטא שבועה
מהכא יואם היו תהיה לאיש ונדרה עליה
או מבטא שפתיה אשר אסרה על נפשה
ואילו שבועה לא קאמר במאי אסרה עצמה
במבטא רבא אמר לעולם אימא לך מיתפס
בשבועה לאו כמוציא שבועה מפיו דמי
והכי קאמר מבטא שבועה איסור נמי
שבועה אסריה דאיסור הטילו הכתוב בין
נדר לשבועה יוהוציא בלשון נדר נדר
בלשון שבועה שבועה היכן הטילו יואם בית
אישה נדרה או אסרה אסר על נפשה בשבועה
וגו' ואזדו למעמייהו דאיתמר מתפיס בשבועה
אביי אמר כמוציא שבועה מפיו דמי ורבא
אמר לאו כמוציא שבועה מפיו דמי מיתבי
איזה איסור האמור בתורה האומר הרי עלי
שלא אוכל בשר ושלא אשתה יין כיום שמת
בו אביו כיום שמת בו פלוני כיום שנהרג
בו גדליה בן אחיקם כיום שראה ירושלים
בחורבנה אסור ואמר שמואל יוהוא
שנדר ובא מאותו היום בשלמא לאביי
מדמתפס בנדר נדר מתפיס בשבועה שבועה
אלא

השתא דהיינו מתפיס בנדר וקתני איסור האמור בתורה שהוא
כלא יחל דברו א האומר הרי עלי כו' אלמא המתפיס בנדר הרי הוא
כלא יחל כנדר ענמו ומדמתפס בנדר נדר מתפיס בשבועה שבועה:

מריך

פטור מיהו הא פשיטא ליה שדינו כראשון קרבן צניי ורצא פליג עליה ופטור אף צניי אלל תימה דאכתי מספקא ליה לתנא
צשליש והא דגרסינן נמי וחייב צוי"ו לא אחי ספיר: ואי"ל שבועה לא קאמר. דאי הוה כמיצ שבועה הוה מפרש שאותה מצטא
אסרה על נפשה בלשון שבועה אלל השתא על כרחך אית לן לפרש צמא אסרה על נפשה בלשון מצטא ואל"ת ואל נמי כתיב (נמנדר ל)
ואסרה אסר צבית צבית צנעוריה וי"ל כיון דלא כתיב או יש לומר דאנדר דכתיב צרישא דקרא קאי: ש"ל אוב"ל בשר. לא חש
התנא לדקדק בלשון דלשון זה אינו חל דשלל אוכל הוה דבר שאין צו ממש שאינו אוסר על ענמו כלום כמו קונס שאינו יסן דלא
אמר כלום אס לא אמר קונס עיני צשיה כדאמרין צפרק צ' דנדרים (דף טו.) וה"נ כריך שיאמר קונס אכילת צשר עלי ומיהו
שמת יס לחלק דדוקא גבי שניה לא אמר כלום משום דשינה ענמה אין צה ממש: מדמתפס בנדר נדר ב"ו. ואם תאמר שמואל
אמאי מפרש איסור צמתים בנדר והא איסור דקרא קאמר צביי דהיינו מתפיס בשבועה ויש לומר דמתפס בנדר ילפינן ממתפס
בשבועה וניחא ליה לשמואל לאוקמא צרייתא צנדרים שרגילות הוא צניי אדם נודרין מלאכול צשר ומלשמות יין ציום צראו ירושלים
צחורבנה ואין רגילות לאסור ענמם בשבועה:

שא"י אוב"ל דף פשיטא. לא פריך פשיטא אלל משום דהיינו שלא
אוכל לך דקתני דהא אלל אוכל לא קשיא ליה פשיטא:
צרישא איתקל צ"ה. וליכא למיפרך כיון דאשמעינן שאי אוכל
אמאי אינרריך למיתני צרישא שלא אוכל לך דזו ואלף זו
קתני ואל"ת נשייליה מה היה צדעתו
ויש לומר כגון שאמר צדעתו כל מה
שיהיה משמעות לשונו אי נמי כגון
שצמא מה היה צדעתו וצנדרים

(דף טו.) מפרש אמאי רב אשי לא
אמר כצ"י: איסור מיתפס
בשבועה. פ"י צקונטרס דאם אמר
איסור עלי ככר זה הוה כמי שנשבע
על הככר וחזר ואמר על ככר אחר
הרי זה כזה שהתפיס את השני
צרישא וקשה ללמן קתני צרייתא
איזהו איסור האמור בתורה הרי עלי
כו' ואילו איסור ככר זה עלי לא
קתני ומה שפ"י נמי איסור איסור
כלומר איסור של איסור זה מה דינו
אם אתה אומר מתפיס בשבועה כו'
שמואל להוכיח מקרא צשום מקום
שהוא כמציא שבועה מפיו וחייב
קרבן אף איסור זה כו' קשה דמשמע
דתנא צל לאשמעינן דין איסור ואינו
משמיענו כלום שהרי מסתפק
צמתפס שבועה ענמו ועוד דאין
דרך משנה וצרייתא שיתפסק התנא
אם חייב או פטור ועוד מאי ואזדא
לטעמיה דקאמר למן דהא
מסתפקא ליה לצ"י ולקמן פשיטא
ליה דכמציא שבועה מפיו דמי ועוד

דכלל הספרים גרסי' צסמוך כמציא
שבועה מפיו וחייב צוי"ו ולפ"ה ה"ל
למיינקת חייב צלל צוי"ו ופ"י רבינו
חס דמצטא הכתוב צפרשה הוא
לשון שבועה שנשבע בלשון מצטא
כדפירש נמי צקונטרס אלל איסור
הכתוב צפרשה אינו שבועה שיאסר
ענמו בלשון איסור אלל צמתפס
בשבועה הכתוב מדצר שנשבע על
הככר וחזר ואמר על ככר אחר
הרי עלי שלא אוכל ככר זה כזה
והיינו איסור דקרא וה"נ מפרש לה
צרייתא לצ"י ואיסור של איסור זה
אם אתה אומר מתפיס בשבועה
כלומר שהתפיסו ככר שנשבע עליו
הוה כמציא שבועה מפיו וחייב ואם
לאו שלא התפיסו צאחר אלל אמר
איסור ככר זה עלי אין זה לשון
שבועה ופטור ח"נ ה"פ אם אתה
אומר מתפיס בשבועה פ"י שהתפיסו
בלשון שבועה שחזיר לשון אכילנא
ואמר הרי עלי שלא אוכל זה כזה

ואם לאו שלא הזכיר לשון אכילנא אלל אמר הרי עלי זה כזה פטור
ועי"ל איסור איסור היינו איסור שלישי שהתפיס ככר שלישי צשני ואם
אתה אומר מתפיס בשבועה דהיינו השני כמציא שבועה מפיו דמי
דהוה לגמרי כראשון אף לענין להתפיס צו חייב גס צשלישי ואם לאו
צשליש והא דגרסינן נמי וחייב צוי"ו לא אחי ספיר: ואי"ל שבועה לא קאמר. דאי הוה כמיצ שבועה הוה מפרש שאותה מצטא
אסרה על נפשה בלשון שבועה אלל השתא על כרחך אית לן לפרש צמא אסרה על נפשה בלשון מצטא ואל"ת ואל נמי כתיב (נמנדר ל)
ואסרה אסר צבית צבית צנעוריה וי"ל כיון דלא כתיב או יש לומר דאנדר דכתיב צרישא דקרא קאי: ש"ל אוב"ל בשר. לא חש
התנא לדקדק בלשון דלשון זה אינו חל דשלל אוכל הוה דבר שאין צו ממש שאינו אוסר על ענמו כלום כמו קונס שאינו יסן דלא
אמר כלום אס לא אמר קונס עיני צשיה כדאמרין צפרק צ' דנדרים (דף טו.) וה"נ כריך שיאמר קונס אכילת צשר עלי ומיהו
שמת יס לחלק דדוקא גבי שניה לא אמר כלום משום דשינה ענמה אין צה ממש: מדמתפס בנדר נדר ב"ו. ואם תאמר שמואל
אמאי מפרש איסור צמתים בנדר והא איסור דקרא קאמר צביי דהיינו מתפיס בשבועה ויש לומר דמתפס בנדר ילפינן ממתפס
בשבועה וניחא ליה לשמואל לאוקמא צרייתא צנדרים שרגילות הוא צניי אדם נודרין מלאכול צשר ומלשמות יין ציום צראו ירושלים
צחורבנה ואין רגילות לאסור ענמם בשבועה:

ואם לאו שלא הזכיר לשון אכילנא אלל אמר הרי עלי זה כזה פטור
ועי"ל איסור איסור היינו איסור שלישי שהתפיס ככר שלישי צשני ואם
אתה אומר מתפיס בשבועה דהיינו השני כמציא שבועה מפיו דמי
דהוה לגמרי כראשון אף לענין להתפיס צו חייב גס צשלישי ואם לאו
צשליש והא דגרסינן נמי וחייב צוי"ו לא אחי ספיר: ואי"ל שבועה לא קאמר. דאי הוה כמיצ שבועה הוה מפרש שאותה מצטא
אסרה על נפשה בלשון שבועה אלל השתא על כרחך אית לן לפרש צמא אסרה על נפשה בלשון מצטא ואל"ת ואל נמי כתיב (נמנדר ל)
ואסרה אסר צבית צבית צנעוריה וי"ל כיון דלא כתיב או יש לומר דאנדר דכתיב צרישא דקרא קאי: ש"ל אוב"ל בשר. לא חש
התנא לדקדק בלשון דלשון זה אינו חל דשלל אוכל הוה דבר שאין צו ממש שאינו אוסר על ענמו כלום כמו קונס שאינו יסן דלא
אמר כלום אס לא אמר קונס עיני צשיה כדאמרין צפרק צ' דנדרים (דף טו.) וה"נ כריך שיאמר קונס אכילת צשר עלי ומיהו
שמת יס לחלק דדוקא גבי שניה לא אמר כלום משום דשינה ענמה אין צה ממש: מדמתפס בנדר נדר ב"ו. ואם תאמר שמואל
אמאי מפרש איסור צמתים בנדר והא איסור דקרא קאמר צביי דהיינו מתפיס בשבועה ויש לומר דמתפס בנדר ילפינן ממתפס
בשבועה וניחא ליה לשמואל לאוקמא צרייתא צנדרים שרגילות הוא צניי אדם נודרין מלאכול צשר ומלשמות יין ציום צראו ירושלים
צחורבנה ואין רגילות לאסור ענמם בשבועה:

ג א טו"ט י"ד ס' רלו
סעיף י:
ד ב מ"י ס"ג מהל'
שבועות הל' ח ופ"י
מהל' נדרים הלכה א סמג
לאוין רמא טו"ט י"ד ס'
רלט סעיף ט:
ה ג מ"י ס"ג מהל'
שבועות הל' א סמג לאוין
רמא טו"ט י"ד ס' רד
סעיף א:
ו ד מ"י ס"ג מהל'
שבועות הל' א סמג לאוין
רמא טו"ט י"ד ס' רד
סעיף א:
ז ה מ"י ס"ג מהל'
נדרים הל' ד סמג
לאוין רמא טו"ט י"ד ס'
רד סעיף א:

תורה אור השלם
1. או נפש כי תשבע
בשפתים להרע
או להטיב לכל אשר
יבטא האדם בשבועה
ונעלם ממנו והוא ידע
ואשם לאחת מאלה:
ויקרא ה ד
2. כל נדר וכל שבועת
אסר לענת נפש אישה
יקיימו ואישה יפרנה:
במדבר ל ד
3. ואם בית אישה נדרה
או אסרה אסר על נפשה
בשבועה: במדבר ל יא
4. ואם היו תהיה לאיש
ונדרה עליה או מבטא
שפתיה אשר אסרה על
נפשה: במדבר ל ז

מוסף רש"י
איזה איסור האמור
בתורה. דכתיב (נמנדר ל)
לכל שבועת איסור, דמשמע
שיהא נודר בנדר שנקטר
בין (נדרים יב.)